

ANALYSE METING SOCIALE VEILIGHEID GROEP 6 T/M 8 CBS DE WATERHOF 11-12-2020.

We maken gebruik van het instrument Zien. Daarmee observeren en registreren de leerkrachten de veiligheidsbeleving en interactie van kinderen onderling in de groep en tijdens vrije momenten. Daarnaast scoren de kinderen vanaf groep 5 zichzelf ook op diverse onderdelen die zich richten op hun sociale veiligheidsbeleving. Daartoe worden de schalen welbevinden (WB), pestbeleving (PB) en veiligheidsbeleving (VB) vanuit Zien onderzocht. In groep 1 t/m 5 worden deze lijsten niet ingevuld vanwege onvoldoende leeservaring om te komen tot betrouwbare metingen. Wel voeren de leerkrachten gesprekken met de kinderen die zich richten op de drie eerder genoemde gebieden. In dit verslag wordt de analyse gemaakt van de leerlingvragenlijst van Zien op schoolniveau. Omdat de scores ook per kind te herleiden zijn, kan naast een schoolaanpak of groepsaanpak ook gekozen worden voor een kindgerichte aanpak. Dit zal worden beschreven. Daarna volgt een korte terugblik op de vragenlijsten die door de leerkrachten zijn ingevuld, de relatie tussen beide monitoren en de relatie met de scores van het voorgaande jaar. Daar waar noodzakelijk wordt de veranderde aanpak beschreven.

DATA OVERZICHT:

Aan de monitor sociale veiligheid hebben drie leerlingen niet deelgenomen. Twee leerlingen beheersen de Nederlandse taal onvoldoende en een andere leerling is langdurig afwezig. Het aantal ingevulde lijsten zorgt voor een representatieve afspiegeling van onze leerlingpopulatie.

De resultaten op schoolniveau worden in onderstaande tabel weergegeven.

Overzicht schoolgegevens	
De Waterhof	
Brincode school:	15LQ
Schooljaar:	2020-2021
Totaal aantal ingevulde vragenlijsten Leer- en leefklimaat:	159
Aantal leerlingen leerjaar 5-8:	162
Gemiddelde score WB	3,30
Gemiddelde score PB	3,68
Gemiddelde score VB	3,52

	Dat is (bijna) altijd zo	Dat is vaak zo
1. Andere kinderen doen mij pijn.	1,89%	6,29%
2. Andere kinderen schelden mij uit.	4,40%	1,89%
3. Andere kinderen sluiten mij buiten.	1,89%	3,14%
4. Andere kinderen lachen mij uit.	2,52%	5,66%

Benchmarkgegevens september 2018

Tabel 1

Benchmarkgegevens op schoolniveau van de gemiddelden per categorie

Categorie	M	SD
Welbevinden	3,14	0,18
Pestbeleving	3,69	0,12
Veiligheidsbeleving	3,49	0,17

Tabel 2

Landelijk gemiddelde op schoolniveau van de percentages per stelling voor Pestbeleving

	Dat is (bijna) altijd zo	Dat is vaak zo
1. Andere kinderen doen mij pijn.	1,82%	4,11%
2. Andere kinderen schelden mij uit.	1,76%	4,05%
3. Andere kinderen sluiten mij buiten.	2,10%	4,05%
4. Andere kinderen lachen mij uit.	1,90%	3,55%

Representatieve groep leerlingen heeft de vragenlijsten ingevuld?
(ja=1; nee=2)

zo nee, omdat...

1

Privacy van de leerlingen tijdens het invullen is gewaarborgd?
(ja=1; nee=2)

zo nee, omdat...

1

Legenda	
Veld	wordt automatisch gevuld
Door school in te vullen veld	
Lager dan 2 standaarddeviaties van landelijk gemiddelde	
Lager dan 1 standaarddeviatie van landelijk gemiddelde	
Tussen 1 standaarddeviatie hoger en lager dan het gemiddelde	
Hoger dan 1 standaarddeviatie van landelijke gemiddelde	
Lager dan of gelijk aan landelijk gemiddelde	
Hoger dan landelijk gemiddelde	

Analyse van de gegevens:

- Het gemiddelde van de schalen welbevinden, pestbeleving en veiligheidsbeleving scoort op schoolniveau tussen 1 standaarddeviatie hoger en lager dan het gemiddelde.
- Op de items 1 t/m 4 valt op dat alleen andere kinderen sluiten mij buiten groen scoort. Zowel op de mogelijkheid 'dat is bijna altijd zo' als op de mogelijkheid dat is vaak zo'.
- Op de schaal 'Kinderen schelden mij uit', scoort 'dat is bijna altijd zo' hoger dan het landelijk gemiddelde' en op de schaal 'dat is vaak zo' lager of gelijk aan het landelijk gemiddelde (groen).
- De schalen 'andere kinderen doen mij pijn' en andere kinderen lachen mij uit' scoren beide in het gebied hoger dan het landelijk gemiddelde.

Wanneer we dat vergelijken met de scores van 2019-2020 zien we het volgende:

- De schalen welbevinden, pestbeleving en veiligheidsbeleving scoorden toen ook groen. Opvallend hierbij is dat de schalen welbevinden hoger scoort (3,3- versus 3,12) en de schaal veiligheidsbeleving scoort ook hoger (3,52 versus 3,37) wat positief is.
- De schaal pestbeleving scoort lager (3,68 versus 3,71)
- Vergelijking vier items gericht op pestbeleving 2019-2020 versus 2020-2021:

	Dat is (bijna) altijd zo			Dat is vaak zo		
	2019-2020	2020-2021	norm	2019-2020	2020-2021	norm
1. Andere kinderen doen mij pijn	1,80	1,89	1,82	0,60	6,29	4,11
2. Andere kinderen schelden mij uit	1,20	4,40	1,76	3,59	1,89	4,05
3. Andere kinderen sluiten mij buiten	2,40	1,89	2,10	2,40	3,14	4,05
4. Andere kinderen sluiten mij uit	0,60	2,52	1,90	5,39	5,66	3,55

-

Interpretatie van de gegevens

We zijn redelijk tevreden met de resultaten omdat:

- De uitkomsten komen overeen met de verwachtingen. We zien dus wat we dachten te moeten zien. Vanuit de overdracht waren de signalen bekend, daar wordt al aan gewerkt en we zien al positieve resultaten. Het gaat dan specifiek om de veiligheidsbeleving in groep 5 op de Angolastraat (groep 4 vorig schooljaar) en de kinderen uit groep 4-6 van de Lepelaarstraat van vorig schooljaar. We zien positieve resultaten, maar de beleving van de veiligheid moet nog groeien.
- De gemiddelden van de school passen binnen het gemiddelde gebied. In vergelijking met het landelijk gemiddelde scoort de school op of net iets boven het gemiddelde.
- Op twee onderdelen wordt hoger gescoord dan in het vorig schooljaar. We denken dat dit het resultaat is van de focus die we hebben gelegd op sociaal emotioneel leren (vanuit Kwink). Daarbij vraagt pestbeleving nog wel om extra aandacht.
- De percentages kinderen die bij pestbeleving de antwoorden dat is (bijna) altijd zo of dat is vaak zo hebben ingevuld liggen voor drie van de vier vragen boven het landelijk gemiddelde. In de groepen 7 en 8 is de pestbeleving lager dan in de groepen 5 en 6. Dat is ook de verklaring waarom de resultaten lager zijn dan de resultaten van het vorige schooljaar.
- Leerkrachten van de groepen hebben de uitkomsten besproken met elkaar en met de kinderen specifiek gericht op pestbeleving. Soms blijken de ervaringen thuis mee te spelen in de scores.
- Reflectie op het eigen gedrag is moeilijker in de groepen 5 en 6 dan in de bovenbouwgroepen. Kinderen hebben hier meer begeleiding bij nodig van de leerkracht.

acties

De volgende acties waren al in gang gezet:

- Bij de overdracht is veel aandacht gevraagd voor de veiligheidsbeleving in groep 5. Op de ene locatie was dit een voortzetting van extra aandacht voor gedrag en veiligheid, omdat de groepssamenstelling daarom vroeg en ook vanwege een onveilige startsituatie aan het begin van groep 4. Op de andere locatie met samengestelde groepen was de aandacht nodig, omdat er een wisseling in de groepssamenstelling plaatsvond bij de overgang naar het nieuwe schooljaar.
- Er is gebruik gemaakt van een programma gericht op de eerste acht weken van het schooljaar, waarbij de gedragsspecialisten wekelijks het programma voor de leerkrachten hebben opgezet, zodat specifiek ingestoken kon worden op het bouwen aan een veilige groep. Dit heeft geresulteerd in bewustwording en sociaal emotioneel leren.
- Er wordt in iedere groep bewust lessen ontworpen vanuit Kwink gericht op veiligheidsbeleving. We richten ons daarbij op wat is pesten. Wat is het verschil tussen pesten en plagen. Wat doe je als je iets niet leuk vindt en we leren de kinderen dat ze altijd hulp bij een volwassene moeten zoeken als er iets gebeurt dat ze niet leuk vinden.

- We constateren dat veel 'pestgedrag' voortkomt uit media gebruik. Ook hier wordt bewust aandacht aan besteed, zowel gericht op ouders (organisatie van een ouderavond over social-mediagebruik als gericht op leerlingen. Deze aandacht richt zich op bewustwording en het aanreiken van tools gericht op wat wel en wat niet goed is.
- Inzet van de gedragspecialisten gericht op gesprekken met individuele leerlingen, zodat gericht hulp geboden kan worden bij het omgaan en beleven van pestgedrag.

Het effect daarvan is:

- De sfeer en de veiligheidsbeleving zijn op groepsniveau verbeterd. Een aantal individuele leerlingen ervaart deze verbetering echter nog onvoldoende. Ook blijkt dat er leerlingen in de groepen 5 en 6 zijn die moeite hebben met de interpretatie van de vragen. Dit is gebleken na individuele gesprekken die hierover zijn gevoerd.
- Vanuit individuele gesprekken met de gedragspecialisten krijgen kinderen meer zicht op hun eigen rol als het gaat om pesten en pestbeleving (zowel de pesters als de gepesten)

De Zien observatielijsten zijn per bouw (onder – midden – boven) besproken. Leerkrachten hebben met elkaar de resultaten besproken en acties voor verbetering uitgewisseld. Dit heeft geleid tot verschillende acties op groeps- en op leerlingniveau:

- Keuze specifieke lessen uit Kwink en aanvullende lessen uit andere bronnen. Per groep liggen de accenten anders. Waar de ene groep zich bijvoorbeeld richt op samenwerken, richt de andere groep zich op reageren op elkaar.
- Gesprekken met leerlingen, soms door de eigen leerkracht, soms door de gedragsdeskundige en soms door een kindercoach (indien al ingezet voor de leerling).
- Aanmelding leerlingen voor een leerlingbespreking of intervisie met als doel een specifieke aanpak of plan te maken voor een leerling.

We streven ernaar dat de veiligheidsbeleving bij de tweede meting verbeterd is, waarbij we in ieder geval een significant effect kunnen zien van onze interventies. Met verbeterd bedoelen we dan in ieder geval de scores rond het landelijk gemiddelde liggen.